

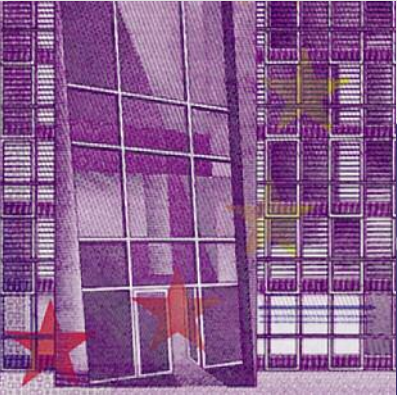

EUROPESE CENTRALE BANK

EUROSYSTEEM

DE EUROPESE CENTRALE BANK
HET EUROSYSTEEM
HET EUROPEES STELSEL VAN
CENTRALE BANKEN

INHOUD

Voorwoord door de President van de Europese Centrale Bank	3
1. De weg naar de Economische en Monetaire Unie	
1.1 Europese integratie	4
1.2 Economische integratie	5
1.3 De convergentiecriteria	6
1.4 De belangrijkste kenmerken van het eurogebied	8
1.5 De voordelen van de euro	8
Mijlpalen	10
2. De structuur en taken	
2.1 Het Europees Stelsel van Centrale Banken en het Eurosysteem	12
2.2 De Europese Centrale Bank	12
2.3 De taken van het Eurosysteem	13
2.4 Onafhankelijkheid	14
2.5 De nationale centrale banken	16
2.6 De besluitvormende organen van de ECB	16
2.7 ESCB-Comités	19
3. Het monetair beleid	
3.1 Prijsstabiliteit	20
3.2 De monetaire-beleidsstrategie van de ECB	20
3.3 De monetaire-beleidsinstrumenten	21
3.4 Communicatie	23
3.5 Monetaire en financiële statistieken	24
4. Het TARGET2-systeem	26
5. De eurobankbiljetten en euromunten	
5.1 De bankbiljetten	28
5.2 De munten	29
6. Banktoezicht	30
Lijst van termen	32

VOORWOORD

Wanneer gesproken wordt over een "centrale bank", zal men waarschijnlijk allereerst denken dat het een instelling is die geld uitgeeft. En geld is het instrument dat wij gebruiken als rekeneenheid, als betalingsmiddel en als waardeopslag. En inderdaad, de belangrijkste doelstelling van een centrale bank is ervoor te zorgen dat de waarde van geld in de loop der tijd wordt behouden. Maar er zitten ook vele minder bekende aspecten aan het moderne centrale-bankieren. Een ervan is communicatie. Een centrale bank dient niet alleen te doen wat zij zegt, zij dient tevens uit te leggen wat zij doet, om op die manier de bekendheid van de burger met, en diens inzicht in, haar beleid en de door haar geboden diensten te vergroten.

Deze brochure maakt deel uit van onze informatieverstopping over de werkzaamheden van de Europese Centrale Bank (ECB) in het hart van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB), waartoe ook de nationale centrale banken van de 27 lidstaten van de Europese Unie behoren. Omdat niet alle lidstaten de euro als hun munteenheid hebben ingevoerd, wordt de term "Eurosysteem" gebruikt om te verwijzen naar de eenheid die bestaat uit de ECB en de nationale centrale banken van die lidstaten die de euro hebben ingevoerd (thans 17). De meeste taken die krachtens het Verdrag betreffende de Europese Unie aan het ESCB zijn toegekend, worden door het Eurosysteem uitgevoerd.

U kunt deze brochure ook downloaden van de website van de ECB (www.ecb.europa.eu). De elektronische versie zal met grotere regelmaat worden geactualiseerd dan de gedrukte versie.

Ik hoop dat u deze brochure, hetzij in gedrukte vorm, hetzij in elektronische vorm, met plezier zult lezen.

Frankfurt am Main, januari 2011

Jean-Claude Trichet
President van de Europese Centrale Bank

DE WEG NAAR DE ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE

EUROPESE INTEGRATIE

De idee in Europa een economische en monetaire unie op te zetten is meer dan vijftig jaar oud. Het was een visie van de politieke leiders die in 1952 besloten tot de oprichting van de **Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS)** ^[1], die uit zes landen bestond: België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland.

Geleidelijke uitbreiding van de Europese Unie

In de jaren vijftig van de vorige eeuw en daarna werden verdere stappen ondernomen in de richting van Europese integratie. Dezelfde zes landen richtten in 1958 de **Europese Economische Gemeenschap (EEG)** ^[1] en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EURATOM) op. In de loop der tijd versterkte en verdiepte dit netwerk van betrekkingen zich, eerst tot de Europese Gemeenschappen (EG) en daarna, met het van kracht worden van het Verdrag van Maastricht in 1993, tot de Europese Unie (EU). Het aantal leden groeide ook. Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk traden in 1973 toe, acht jaar later gevolgd door Griekenland. Portugal en Spanje werden in 1986 lid, Oostenrijk, Finland en Zweden in 1995. Deze uitbreiding kreeg haar vervolg op 1 mei 2004, toen de Tsjechische Republiek, Estland, Cyprus, Letland, Litouwen, Hongarije, Malta, Polen, Slovenië en Slowakije tot de Europese Unie toetraden. Bulgarije en Roemenië zijn de jongste leden, na op 1 januari 2007 te zijn toegetreden.

Criteria voor toetreding tot de EU

De voorwaarden waaraan vóór toetreding tot de EU dient te worden voldaan zijn de zogeheten **Kopenhagen-criteria** ^[1]. Deze vereisen van toekomstige leden dat zij (a) beschikken over stabiele instellingen die de democratie, de rechtsorde, mensenrechten en het respect voor en de bescherming van minderheden waarborgen, en dat zij (b) een functionerende markteconomie hebben en in staat zijn om te gaan met concurrentiedruk, om de verplichtingen van lidmaatschap, waaronder de doelstellingen van politieke, economische en monetaire unie, op zich te kunnen nemen.

^[1] zie Lijst van termen

De weg naar de Economische en Monetaire Unie

- I.1 Europese integratie
- I.2 Economische integratie
- I.3 De convergentiecriteria

- I.4 De belangrijkste kenmerken van het eurogebied
- I.5 De voordelen van de euro

Mijlpalen

De structuur en taken

Het monetair beleid

Het TARGET2-systeem

De eurobankbiljetten en de euromunten

Banktoezicht

ECONOMISCHE INTEGRATIE

De eerste poging een economische en monetaire unie te creëren werd gepresenteerd in het in 1970 uitgebrachte Werner-Rapport¹, dat voorzag in drie fasen die in 1980 zouden moeten zijn voltooid. Deze eerste plannen voor een economische en monetaire unie werden echter nooit gerealiseerd ten gevolge van de aanzienlijke internationale onrust op de valutamarkten na het uiteenvallen van het monetaire stelsel van Bretton Woods in de vroege jaren zeventig van de vorige eeuw en ten gevolge van de internationale recessie die optrad in de nasleep van de eerste oliecrisis in 1973.

Om deze instabiliteit tegen te gaan, creëerden de toenmalige negen lidstaten van de EEG in 1979 het **Europees Monetair Stelsel (EMS)** [1]. Het belangrijkste kenmerk van dit stelsel was het **wisselkoersmechanisme (ERM)** [1], dat de invoering betekende van vaste maar aanpasbare wisselkoersen tussen de valuta's van de negen landen.

In de tweede helft van de jaren tachtig van de vorige eeuw werd de idee van een economische en monetaire unie nieuw leven ingeblazen door middel van de Europese Akte van 1986, die een interne markt creëerde. Maar er heerste het besef dat de volledige voordelen van één interne markt alleen zouden kunnen worden bewerkstelligd door de invoering van een gemeenschappelijke munteenheid onder de deelnemende landen. In 1988 gaf de **Europese Raad** [1] het **Comité Delors** [1] opdracht de mogelijkheden te onderzoeken tot het verwezenlijken van een **Economische en Monetaire Unie (EMU)** [1]. Het in 1989 gepresenteerde Delors-Rapport leidde tot de onderhandelingen over het **Verdrag** [1] betreffende de Europese Unie, waarbij de Europese Unie (EU) werd opgericht en dat het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap aanpaste. In februari 1992 werd dit nieuwe Verdrag ondertekend in Maastricht (waardoor het vaak het "Verdrag van Maastricht" wordt genoemd) en op 1 november 1993 werd het van kracht.

De voortgang naar de EMU in Europa vond plaats in drie fasen. De eerste fase (1990-1993) werd voornamelijk gekenmerkt door de volledige verwezenlijking van één Europese markt door middel van het wegnemen van alle interne belemmeringen op het vrije verkeer van personen, goederen, kapitaal en diensten binnen Europa.

Verdrag van Maastricht in 1992 ondertekend

In drie fasen naar de EMU:
 I. Interne Markt
 II. Europees Monetair Instituut
 III. ECB en de euro

¹ Genoemd naar Pierre Werner, de toenmalige Minister-President van Luxemburg.

DE WEG NAAR DE ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE

De tweede fase (1994–1998) begon met de oprichting van het **Europees Monetair Instituut** , en was voornamelijk gericht op de technische voorbereidingen voor de gemeenschappelijke munteenheid, het vermijden van buitensporige tekorten en het vergroten van de convergentie van het economische en monetaire beleid van de lidstaten (om zo prijsstabiliteit en gezonde overheidsfinanciën te bewerkstelligen). De derde fase ging op 1 januari 1999 van start met het onherroepelijk vaststellen van de wisselkoersen, het overdragen van de monetaire-beleidsbevoegdheden aan de ECB en de invoering van de euro als de eenheidsmunt. Op 1 januari 2002 werden in de deelnemende landen de eurobankbiljetten en euromunten wettig betaalmiddel, en vanaf eind februari 2002 hielden de nationale bankbiljetten en munten op wettig betaalmiddel te zijn.

Op stabiliteit gericht monetair beleid en onafhankelijke centrale banken

1.3 DE CONVERGENTIECRITERIA

 Landen die de euro als hun munteenheid willen invoeren moeten een hoge mate van “duurzame convergentie” bewerkstelligen. De mate van bereikte convergentie wordt beoordeeld aan de hand van een aantal in het Verdrag van Maastricht vastgelegde criteria, op basis waarvan een land dient te hebben:

- een hoge mate van **prijsstabiliteit** ;
- houdbare overheidsfinanciën;
- een stabiele wisselkoers, en
- een lage en stabiele lange rente.

De criteria zijn bedoeld ervoor te zorgen dat uitsluitend landen met een op stabiliteit gericht economisch beleid en een bewezen verleden van prijsstabiliteit tot de derde fase van de EMU worden toegelaten. Het Verdrag vereist tevens van de centrale bank van elk desbetreffend land dat zij onafhankelijk is (zie Artikel 108 van het Verdrag).

16 lidstaten zijn overgegaan op de euro

In mei 1998 bevestigde een EU-topontmoeting in Brussel dat elf van de toenmalige vijftien EU-lidstaten – België, Duitsland, Spanje, Frankrijk, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal en Finland – voldeden aan de vereisten voor invoering van de eenheidsmunt. Op 1 januari 1999 voerden deze landen dan ook de euro in als

 zie Lijst van termen

hun gemeenschappelijke munt. Op 1 januari 2001 sloot Griekenland zich bij deze groep aan, na eveneens aan de criteria te hebben voldaan. Ook andere lidstaten hebben daarna voldaan aan de convergentiecriteria en zich bij het eurogebied aangesloten: Slovenië op 1 januari 2007, Cyprus en Malta op 1 januari 2008, Slowakije op 1 januari 2009 en Estland op 1 januari 2011. Eén lidstaat, Zweden, voldeed niet aan alle voorwaarden. Bovendien zijn Denemarken en het Verenigd Koninkrijk "lidstaten met een bijzondere status". Aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap gehechte protocols verleenden deze beide landen het recht te kiezen of zij al dan niet aan de derde fase van de EMU willen deelnemen, d.w.z. de euro willen invoeren. Beide lidstaten maakten gebruik van deze zogeheten "opt-out clause" ("uitzonderingsclausule") door de **EU-Raad** ^[1] te laten weten dat zij vooralsnog niet van plan waren over te gaan tot de derde fase, d.w.z. dat zij vooralsnog geen deel willen uitmaken van het eurogebied.

Zweden en zeven van de twaalf landen die sinds 2004 toetraden gelden als lidstaten met een "derogatie", aangezien zij nog niet hebben voldaan aan alle vereisten voor invoering van de euro. Het hebben van een **derogatie** ^[1] betekent dat een lidstaat is vrijgesteld van enkele, doch niet alle, bepalingen die normalerwijze van toepassing zijn vanaf het begin van de derde fase van de EMU. Dit betreft alle bepalingen die de verantwoordelijkheid voor het monetaire beleid overdragen aan de **Raad van Bestuur** ^[1] van de ECB.

Net als Zweden hebben de andere lidstaten van de EU die nog niet zijn overgegaan op de euro geen "opt-out"-clausule, zoals deze na onderhandelingen werd bereikt door het Verenigd Koninkrijk en Denemarken.

Dit betekent dat de nieuwe lidstaten, door zich bij de EU aan te sluiten, zich ertoe verplichten uiteindelijk, wanneer zij voldoen aan de **convergentiecriteria** ^[1], de euro in te voeren. De ECB en de **Europese Commissie** ^[1] stellen elke twee jaar – of op verzoek van een lidstaat met een derogatie – een rapport op betreffende de voortgang die is geboekt met het voldoen aan de convergentiecriteria. Deze convergentieverslagen bevatten tevens een beoordeling van andere factoren die van invloed zouden kunnen zijn op de integratie van het land in de economie van het eurogebied. Deze verslagen vormen de basis voor de beslissing van de EU-Raad of een nieuw land al dan niet tot het eurogebied kan worden toegelaten.

Twee lidstaten hebben besloten de euro niet in te voeren

De nieuwe lidstaten hebben zich ertoe verplicht uiteindelijk de euro in te voeren

DE WEG NAAR DE ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE

4 DE BELANGRIJKSTE KENMERKEN VAN HET EUROGEBIED

De individuele landen die nu samen het eurogebied vormen, waren voordat zij tot het eurogebied toetraden relatief open economieën. Nu maken zij echter deel uit van een grotere en veel zelfstandiger economie. Door zijn omvang is het eurogebied vergelijkbaar met grote economieën als de Verenigde Staten en Japan.

Een van 's werelds grootste economieën

Het eurogebied is een van de grootste economieën ter wereld, met (in 2009) een bevolking van 329 miljoen mensen. De Europese Unie als geheel bestaat uit 27 lidstaten en heeft een bevolking van 501 miljoen mensen. (Ter vergelijking: de Verenigde Staten en Japan hebben respectievelijk 307 en 128 miljoen inwoners.)

In termen van het **bruto binnenlands product (bbp)** ¹ uitgedrukt in **koopkrachtpariteit** ², was de Verenigde Staten in 2009 met 20,5% van het mondiale bbp de grootste economie, gevolgd door het eurogebied met 15,2%. Japans aandeel bedroeg 6,0%. De aandelen van de individuele landen van het eurogebied zijn aanzienlijk kleiner: het grootste bedroeg in 2009 3,9% van het mondiale bbp.

Geringe afhankelijkheid van buitenlandse handel

Hoewel het eurogebied in aanzienlijke mate kan worden geraakt door ontwikkelingen in de wereldeconomie, betekent het feit dat het eurogebied een minder open economie is dat bewegingen in de prijzen van buitenlandse goederen slechts in beperkte mate van invloed zijn op de binnenlandse prijzen. De economie van het eurogebied is echter opener dan die van de Verenigde Staten of Japan. De uitvoer van goederen en diensten uit het eurogebied als aandeel van het bbp was in 2009 met 19,6% aanzienlijk hoger dan de desbetreffende cijfers voor de Verenigde Staten (13,3%) en Japan (10,9%).

Een echte interne markt voor goederen en diensten

5 DE VOORDELEN VAN DE EURO

Met de verwezenlijking van de **Economische en Monetaire Unie** ¹ heeft de EU een belangrijke stap gezet in de richting van voltooiing van de interne markt. Consumenten en bedrijven kunnen nu prijzen gemakkelijk vergelijken en zo de meest concurrerende leveranciers in het eurogebied vinden. Daarnaast biedt de EMU een omgeving van economische en monetaire stabiliteit in heel Europa die gunstig is voor duurzame groei en werkgelegenheidscreatie, en de gemeenschappelijke munt heeft een einde gemaakt aan de verstoringen die werden veroorzaakt door scherpe bewegingen in de wisselkoersen van de voormalige nationale munteenheden.

¹ zie Lijst van termen

De invoering van eurobankbiljetten en euromunten op 1 januari 2002 heeft het reizen binnen het eurogebied gemakkelijker gemaakt. De prijzen voor goederen en diensten kunnen in een oogopslag worden vergeleken en betalingen kunnen in alle landen met dezelfde munt worden verricht.

Met de komst van de euro kwam binnen het eurogebied een einde aan deviezen-transactiekosten en valutarisico's. In het verleden belemmerden deze kosten en risico's de grensoverschrijdende concurrentie. De toegenomen concurrentie maakt het waarschijnlijker dat beschikbare middelen op de meest efficiënte wijze worden gebruikt. Met een gemeenschappelijke munt worden investeringsbeslissingen makkelijker, aangezien wisselkoersschommelingen niet langer van invloed kunnen zijn op het rendement op grensoverschrijdende investeringen binnen het eurogebied.

Vóór de invoering van de euro waren de financiële markten over het algemeen nationale markten. Financiële instrumenten (zoals overheidsobligaties en aandelen) liidden in nationale valuta. De invoering van de euro was een belangrijke stap naar integratie van de financiële markten in het eurogebied, en zal de structuur van de economie van het eurogebied blijven beïnvloeden. Aanwijzingen van deze integratie kunnen, in uiteenlopende mate, worden gevonden in alle geledingen van de financiële structuur:

- de **interbancaire geldmarkt** is in het eurogebied is volledig geïntegreerd;
- de **euro-obligatiemarkt** is goed geïntegreerd, diep en liquide, en verschaft een breed aanbod aan beleggingen en financiering;
- de **aandelenmarkt** van het eurogebied wordt steeds meer gezien als één enkele markt;
- de binnenlandse en grensoverschrijdende fusies en acquisities onder banken in het eurogebied zijn toegenomen.

De diepte en kwaliteit van een geïntegreerde financiële markt vergemakkelijken de financiering van economische groei en het scheppen van werkgelegenheid. Mensen hebben een breder scala van keuzes voor hun beslissingen aangaande besparingen en beleggingen. Bedrijven kunnen een beroep doen op een zeer grote kapitaalmarkt om hun bedrijfsactiviteiten te financieren en gebruik te maken van nieuwe financiële instrumenten om zichzelf te beschermen tegen verschillende financiële risico's en het beheer van hun investeringen te verbeteren.

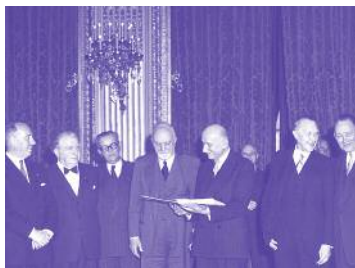
Deviezen­transactiekosten en valutarisico's geëlimineerd

Integratie van financiële markten

MIJLPALEN

1952

De Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) wordt opgericht door België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland.

1958

Het Verdrag van Rome wordt van kracht; de Europese Economische Gemeenschap (EEG) en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EURATOM) worden opgericht.

1967

Het Fusieverdrag combineert de drie bestaande Gemeenschappen (EGKS, EEG, EURATOM).

1970

Het Werner-Rapport, de eerste "blauwdruk" voor een monetaire unie, wordt gepresenteerd.

1973

Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk worden lid van de Europese Gemeenschappen (EG).

1979

Oprichting van het Europees Monetair Stelsel (EMS).

1981

Griekenland wordt lid van de Europese Gemeenschappen.

1986

Spanje en Portugal worden lid van de Europese Gemeenschappen.

1987

De Europese Akte, die de weg vrijmaakt voor de interne markt, wordt van kracht.

1989

Het Comité Delors presenteert zijn rapport inzake Economische en Monetaire Unie.

1990

Begin van de eerste fase van de EMU.

1993

Het Verdrag betreffende de Europese Unie (het "Verdrag van Maastricht") wordt van kracht.

1994

Begin van de tweede fase van de EMU. Het Europees Monetair Instituut (EMI) wordt opgericht in Frankfurt am Main.

1995

Oostenrijk, Finland en Zweden treden toe tot de EU.

1998

Het EMI wordt geliquideerd, en de Europese Centrale Bank wordt opgericht in Frankfurt am Main.

1999

Begin van de derde fase van de EMU met 11 deelnemende landen; invoering van de euro als gemeenschappelijke munt. Het aangepaste Verdrag betreffende de Europese Unie (het "Verdrag van Amsterdam") wordt van kracht.

2001

Griekenland sluit zich als twaalfde land aan bij het eurogebied.

2002

De eurobankbiljetten en euromunten worden in omloop gebracht.

2003

Het aangepaste Verdrag betreffende de Europese Unie (het "Verdrag van Nice") wordt van kracht.

2004

Tien nieuwe landen worden op 1 mei lid van de Europese Unie.

2007

De EU groeit uit tot 27 leden door de toetreding van Bulgarije en Roemenië. Slovenië wordt lid van het eurogebied. In december wordt het "Verdrag van Lissabon" ondertekend.

2008

Cyprus en Malta treden toe tot het eurogebied, dat hierdoor nu 15 leden telt.

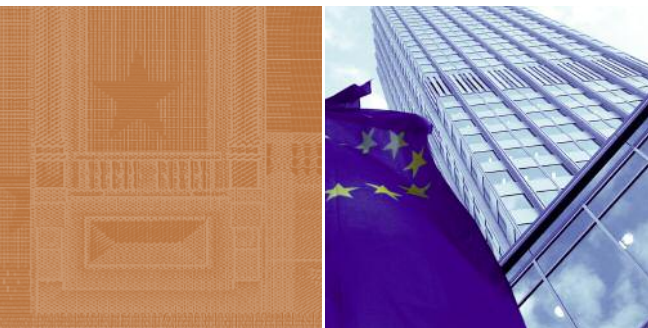
2009

Slowakije treedt toe tot het eurogebied.

2011

Estland treedt toe tot het eurogebied

DE STRUCTUUR EN TAKEN

2.1 HET EUROPEES STELSEL VAN CENTRALE BANKEN EN HET EUROSISTEEM

Het **Europees Stelsel van Centrale Banken** ¹ is opgericht overeenkomstig het Verdrag van Maastricht en de Statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken en van de **Europese Centrale Bank** ². Het bestaat uit de Europese Centrale Bank en de nationale centrale banken van alle EU-lidstaten.

Het **Eurosysteem** ³ bestaat uit de ECB en de nationale centrale banken van de (thans 17) EU-lidstaten die de euro hebben ingevoerd.

De besluitvormende organen van de ECB zijn de **Raad van Bestuur** ⁴ en de **Directie** ⁵. De monetaire-beleidsbeslissingen van de ECB worden genomen door de Raad van Bestuur. De Directie brengt de beslissingen ten uitvoer en is verantwoordelijk voor het dagelijks beheer van de ECB. Het derde besluitvormende orgaan van de ECB is de **Algemene Raad** ⁶, die zal blijven bestaan zolang er EU-lidstaten zijn die de euro nog niet hebben ingevoerd als hun munteenheid.

De ECB is een supranationale organisatie

2.2 DE EUROPESE CENTRALE BANK

De ECB is in juni 1998 opgericht in Frankfurt am Main in Duitsland, en nam de taken van haar voorganger, het Europees Monetair Instituut, over. De ECB is een supranationale instelling met eigen rechtspersoonlijkheid. De ECB is momenteel gehuisvest in drie gebouwen in het centrum van Frankfurt, maar in 2014 zal zij haar nieuwe hoofdkwartier (waaraan thans wordt gebouwd in het oostelijk deel van Frankfurt) betrekken.

Het personeelsbestand van de ECB is in de ware zin des woords Europees: het personeel is afkomstig uit alle 27 landen van de Europese Unie.

¹ zie Lijst van termen

De weg naar de Economische en Monetaire Unie

De structuur en taken

2.1 Het Europees Stelsel van Centrale Banken en het Eurosysteem
2.2 De Europese Centrale Bank
2.3 De taken van het Eurosysteem

2.4 Onafhankelijkheid
2.5 De nationale centrale banken
2.6 De besluitvormende organen van de ECB
2.7 ESCB-Comités

Het monetair beleid

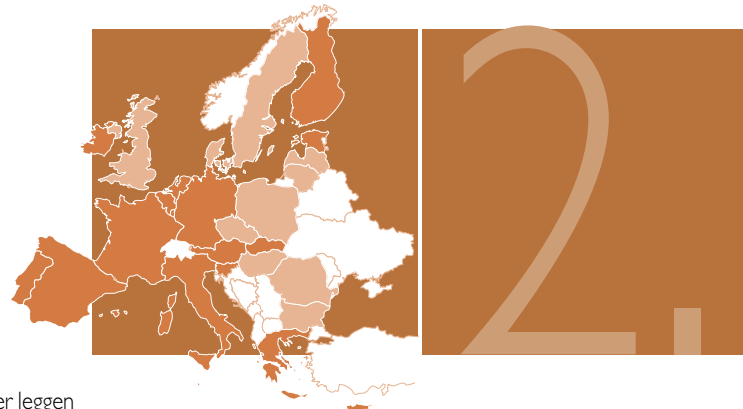
Het TARGET2-systeem

De eurobankbiljetten en de euromunten

Banktoezicht

2.3 DE TAKEN VAN HET EUROSISTEEM

Het Eurosysteem heeft vier hoofdtaken. De eerste taak is het ten uitvoer leggen van het monetaire beleid zoals dat door de Raad van Bestuur van de ECB is aangenomen, bijvoorbeeld beslissingen ten aanzien van de basisrentetarieven van de ECB (de **minimale inschrijvingsrente** voor de **basisherfinancieringstransacties** en de rentetarieven voor de **marginale beleningsfaciliteit** en de **depositofaciliteit** en, waar toepasselijk, beslissingen ten aanzien van monetaire doelstellingen en de liquiditeitsvoorziening. De Directie is verantwoordelijk voor het ten uitvoer leggen van het monetaire beleid, en zij oefent deze verantwoordelijkheid uit door middel van het geven van instructies aan de nationale centrale banken. Zo neemt de Directie bijvoorbeeld wekelijks een besluit aangaande de toewijzing van liquiditeit aan de bankensector door middel van de basisherfinancieringstransacties.

Raad van Bestuur beslist inzake basisrentetarieven

De tweede taak van het Eurosysteem is het verrichten van **valutamarktoperaties** , de derde taak is het aanhouden en beheren van de officiële reserves van de landen van het eurogebied.

Deviezenreserves worden aangehouden door de ECB en de nationale centrale banken

De nationale centrale banken van het Eurosysteem hebben officiële reserves overgedragen aan de ECB met een totale waarde van ongeveer €40 miljard (waarvan 85% in deviezen en 15% in goud). In ruil daarvoor hebben de nationale centrale banken in euro luidende **rentedragende vorderingen** op de ECB ontvangen. De nationale centrale banken van het Eurosysteem zijn betrokken bij het beheer van de deviezenreserves van de ECB: zij handelen als agent voor de ECB, conform door de ECB vastgestelde richtsnoeren inzake portefeuillebeheer. De resterende deviezenreserves van het Eurosysteem zijn het bezit van, en worden beheerd door, de nationale centrale banken. Transacties in die reserves worden echter door het Eurosysteem gereguleerd; met name voor transacties boven bepaalde limieten is de goedkeuring vooraf van de ECB vereist.

Een vierde hoofdtaak van het Eurosysteem is het bevorderen van de goede werking van het betalingsverkeer. Bovendien draagt het Eurosysteem bij aan de uitoefening van het financieel toezicht: het adviseert wetgevers op die gebieden die onder zijn bevoegdheden vallen en het stelt monetaire en financiële statistieken samen.

Het Verdrag van Maastricht specificeert tevens dat de ECB het alleenrecht heeft machtiging te geven tot de uitgifte van eurobankbiljetten.

DE STRUCTUUR EN TAKEN

2.4 ONAFHANKELIJKHEID

Bij de uitoefening van met het Eurosysteem verband houdende taken mogen de ECB en de nationale centrale banken geen instructies vragen aan dan wel aanvaarden van instellingen of organen van de Gemeenschap, van regeringen van EU-lidstaten of van enig ander orgaan. De instellingen en organen van de Gemeenschap en de regeringen van de lidstaten mogen op hun beurt niet trachten de leden van de besluitvormende organen van de ECB of van de nationale centrale banken bij de uitoefening van hun taken te beïnvloeden.

Persoonlijke onafhankelijkheid

De Statuten van het ESCB en van de ECB voorzien in een zekerstelling van de benoeming van de Presidenten van de nationale centrale banken en van de leden van de **Directie** ^[1] van de ECB, en wel op de volgende wijze:

- een minimum ambtstermijn van vijf jaar voor presidenten van nationale centrale banken;
- een ambtstermijn van acht jaar voor leden van de Directie, zonder mogelijkheid van herbenoeming;
- ontheffing van leden van de Directie uit hun functie is alleen mogelijk in geval van handelingsonbekwaamheid of ernstig tekortschieten; in dat geval is het **Europese Hof van Justitie** ^[2] bevoegd geschillen te beslechten.

Functionele onafhankelijkheid

Het Eurosysteem is ook functioneel onafhankelijk. De ECB en de nationale centrale banken beschikken over alle instrumenten en bevoegdheden die nodig zijn voor het voeren van doelmatig monetair beleid en zij zijn bevoegd autonoom beslissingen te nemen over wijze en tijdstip van gebruik van deze instrumenten en bevoegdheden.

Het is het Eurosysteem niet toegestaan leningen te verschaffen aan Gemeenschapsorganen of nationale overheidsinstanties, hetgeen de onafhankelijkheid van het Eurosysteem verder vergroot doordat het zo wordt afgeschermd van beïnvloeding door overheden. Bovendien is de **Raad van Bestuur** ^[3] gerechtigd bindende verordeningen vast te stellen voor het uitvoeren van de taken van het ESCB en in bepaalde andere gevallen zoals die zijn vastgelegd in specifieke wetgeving van de **EU-Raad** ^[4].

^[1] zie Lijst van termen

Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique

Deutsche Bundesbank

Eesti Pank

Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland

Bank of Greece

Banco de España

Banque de France

Banca d'Italia

Central Bank of Cyprus

Banque centrale du Luxembourg

Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta

De Nederlandsche Bank

Oesterreichische Nationalbank

Banco de Portugal

Banka Slovenije

Národná banka Slovenska

Suomen Pankki / Finlands Bank

DE STRUCTUUR EN TAKEN

2.5 DE NATIONALE CENTRALE BANKEN

De nationale centrale banken van het Eurosysteem bezitten een eigen rechtspersoonlijkheid (overeenkomstig het nationale recht van hun respectieve land) die gescheiden is van die van de ECB. Tegelijkertijd vormen zij een integraal onderdeel van het Eurosysteem, dat verantwoordelijk is voor **prijisstabieleit** in het eurogebied; bij de uitvoering van de taken van het Eurosysteem gaan zij te werk overeenkomstig de richtsnoeren en instructies van de ECB.

Monetaire-beleidstransacties worden door de nationale centrale banken verricht

De nationale centrale banken zijn betrokken bij de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijke monetaire beleid in het eurogebied. Zij verrichten monetaire-beleidstransacties, zoals het verschaffen van centrale-bankgeld aan **kredietinstellingen**, en zij garanderen verrekening van binnenlandse en grensoverschrijdende girale betalingen. Bovendien verrichten zij, zowel voor eigen rekening als in de hoedanigheid van agent voor de ECB, transacties in het kader van het beheer van de deviezenreserves. Daarnaast zijn de nationale centrale banken grotendeels verantwoordelijk voor het verzamelen van nationale statistische gegevens en voor het in omloop brengen en verwerken van de eurobankbiljetten in hun respectieve land. De nationale centrale banken vervullen tevens functies die buiten de Statuten vallen, tenzij de Raad van Bestuur deze onverenigbaar acht met de doelstellingen en taken van het Eurosysteem.

Krachtens nationale wetgeving kunnen aan de nationale centrale banken andere taken worden opgedragen die niet verband houden met de monetaire-beleidsfuncties: zo zijn enkele nationale centrale banken bijvoorbeeld betrokken bij banktoezicht en/of fungeren zij als de hoofdbankier van de desbetreffende overheid.

2.6 DE BESLUITVORMENDE ORGANEN VAN DE ECB

De Raad van Bestuur vergadert twee keer per maand, op donderdag

De Raad van Bestuur van de ECB bestaat uit de leden van de Directie van de ECB en de Presidenten van de nationale centrale banken van de landen van het eurogebied. Het Statuut van het ESCB bepaalt dat de Raad van Bestuur van de ECB minimaal tien keer per jaar bijeen dient te komen. De data van de vergaderingen worden door de Raad van Bestuur zelf vastgesteld op basis van een voorstel van de Directie. De vergaderingen kunnen ook worden gehouden in de vorm van een teleconferentie, tenzij ten minste drie Presidenten hiertegen bezwaar maken. De Raad van Bestuur vergadert thans tweemaal per maand, doorgaans op de eerste en de derde donderdag

zie Lijst van termen

van de maand. Monetaire-beleidsaangelegenheden worden gewoonlijk uitsluitend besproken tijdens de eerste vergadering van de maand.

De Voorzitter van de **EU-Raad** en een lid van de **Europese Commissie** mogen deelnemen aan de vergaderingen, hoewel uitsluitend de leden van de **Raad van Bestuur** stemrecht hebben. Elk lid van de Raad van Bestuur heeft één stem en de Raad van Bestuur neemt zijn beslissingen (met uitzondering van beslissingen ten aanzien van financiële aangelegenheden van de ECB) op basis van gewone meerderheid van stemmen. Indien de stemmen staken, brengt de President de beslissende stem uit. Wat betreft financiële aangelegenheden – bijvoorbeeld inschrijving op het kapitaal van de ECB, overdracht van officiële reserves, of verdeling van monetaire inkomsten – worden de stemmen gewogen volgens de aandelen van de nationale centrale banken in het geplaatste kapitaal van de ECB.

Het Verdrag betreffende de Europese Unie en de Statuten van het ESCB en van de ECB kennen de Raad van Bestuur de bevoegdheid toe om de strategisch belangrijkste beslissingen voor het **Eurostelsel** te nemen.

De belangrijkste verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur zijn:

- het bepalen van het monetair beleid van het eurogebied, d.w.z. het nemen van beslissingen over de hoogte van de basisrentetarieven van de ECB;
- het goedkeuren van de richtsnoeren en het nemen van de beslissingen die noodzakelijk zijn om de uitvoering van de taken van het Eurostelsel te waarborgen.

Wanneer de Raad van Bestuur beslissingen neemt ten aanzien van het monetair beleid en de andere taken van het Eurostelsel, houdt de Raad rekening met de ontwikkelingen in het eurogebied als geheel.

De **Directie** bestaat uit de President en de Vice-President van de ECB en vier overige leden. Zij worden gekozen uit personen met een erkende reputatie en beroepservaring op monetair en bancaire gebied, en worden benoemd in onderlinge overeenstemming door de regeringen van het eurogebied op het niveau van de staatshoofden en regeringsleiders, op aanbeveling van de **EU-Raad** nadat deze het **Europees Parlement** en de Raad van Bestuur van de ECB heeft geraadpleegd. De Directie vergadert normalerwijze iedere dinsdag.

Aandacht gericht op eurogebied als geheel

Directie vergadert elke dinsdag

DE STRUCTUUR EN TAKEN

De President van de ECB, of in zijn afwezigheid de Vice-President, zit de vergaderingen van de Raad van Bestuur, de Directie en de Algemene Raad van de ECB voor. De President wordt uitgenodigd voor de vergaderingen van de **Eurogroep** , de informele groep van de ministers van economische zaken en financiën van het eurogebied, en hij kan tevens aanwezig zijn bij die vergaderingen van de EU-Raad waar aangelegenheden worden besproken die verband houden met de doelstellingen en taken van het Eurosysteem.

De belangrijkste verantwoordelijkheden van de Directie zijn:

- het voorbereiden van de vergaderingen van de Raad van Bestuur;
- het ten uitvoer leggen van het monetaire beleid in het eurogebied overeenkomstig de door de Raad van Bestuur vastgestelde richtsnoeren en besluiten en, dit doende, het geven van instructies aan de nationale centrale banken;
- het beheren van de lopende zaken van de ECB; en
- het uitoefenen van bepaalde, door de Raad van Bestuur aan haar gedelegeerde bevoegdheden, met inbegrip van die van regelgevende aard.

Algemene Raad vergadert vier keer per jaar

De Algemene Raad bestaat uit de President en de Vice-President van de ECB en de Presidenten van de nationale centrale banken van alle EU-lidstaten. De overige leden van de Directie, de Voorzitter van de EU-Raad en een lid van de **Europese Commissie** mogen de vergaderingen van de Algemene Raad bijwonen maar hebben geen stemrecht. De vergaderingen van de Algemene Raad kunnen worden bijeengeroepen wanneer de President dit noodzakelijk acht of op verzoek van ten minste drie van de leden van de Algemene Raad. De Algemene Raad komt gewoonlijk eens in de drie maanden bijeen in Frankfurt.

De Algemene Raad draagt geen verantwoordelijkheid voor de monetaire beleidsbeslissingen in het eurogebied. De Raad heeft taken overgenomen van het EMI die in de derde fase van de EMU door de ECB moeten worden uitgevoerd zolang er EU-lidstaten bestaan die de euro niet hebben ingevoerd. Dit betekent dat de Algemene Raad voornamelijk verantwoordelijk is voor rapportage aangaande de voortgang die de EU-lidstaten die de euro nog niet hebben ingevoerd hebben geboekt ten aanzien van de convergentie, en voor het geven van advies ten aanzien van de voorbereidingen die noodzakelijk zijn voor invoering van de euro als hun munteenheid. De Algemene

Raad draagt tevens bij aan de adviesfuncties van het ESCB en helpt bij het verzamelen van statistische gegevens.

ESCB-COMITÉS

2.7 De besluitvormende organen van de ECB worden bijgestaan door ESCB-Comités. Deze Comités spelen tevens een belangrijke rol in de samenwerking binnen het ESCB. Zij bestaan uit deskundigen van de ECB en de nationale centrale banken van het **Eurosysteem** , alsmede van andere bevoegde organen, bijvoorbeeld nationale toezichhoudende instanties, zoals het geval is bij het Comité voor Banktoezicht. De nationale centrale banken van de landen die geen deel uitmaken van het eurogebied hebben elk deskundigen benoemd om deel te nemen aan vergaderingen van de ESCB-Comités wanneer een Comité aangelegenheden behandelt die vallen onder de bevoegdheden van de Algemene Raad. De mandaten van de verschillende Comités worden vastgelegd door de **Raad van Bestuur** , aan wie de Comités, via de **Directie** , rapporteren.

Comités van deskundigen ondersteunen de besluitvormende organen

Thans bestaan de volgende Comités: het Comité voor Administratieve Verslagleggingsvraagstukken en Monetaire Inkomsten, het Comité voor Banktoezicht, het Comité Bankbiljetten, het Comité voor Kostenmethodiek, het Comité voor Communicatie van het Eurosysteem/ESCB, het IT-Stuurcomité van het Eurosysteem, het Automatiseringscomité, het Comité van Interne Auditors, het Comité voor Internationale Betrekkingen, het Juridisch Comité, het Comité Markttransacties, het Comité voor het Monetaire Beleid, het Comité voor Betalings- en Verrekeningssystemen en het Comité Statistieken.

In 1998 heeft de Raad van Bestuur tevens een Begrotingscomité ingesteld, dat bestaat uit vertegenwoordigers van de ECB en de nationale centrale banken van het Eurosysteem. Het Begrotingscomité ondersteunt de Raad van Bestuur in aangelegenheden ten aanzien van het budget van de ECB.

Ten slotte werd in 2005 een Human Resources Conferentie opgericht, bestaande uit de leden van het ESCB. De Conferentie heeft tot doel het verder bevorderen van de samenwerking en teamgeest onder de centrale banken van het Eurosysteem/ESCB op het gebied van humanresourcesmanagement.

HET MONETAIR BELEID

3.1 PRIJSSTABILITEIT

Het hoofddoel van het **Eurosysteem** is het handhaven van **prijsstabiliteit**. Onverminderd het doel van prijsstabiliteit, dient het Eurosysteem het algemene economische beleid van de Europese Gemeenschap te ondersteunen.

Prijsstabiliteit is de topprioriteit

Artikel 2 van het **Verdrag** betreffende de Europese Unie bepaalt dat de Europese Unie streeft naar het bevorderen van “economische en sociale vooruitgang en een hoog niveau van werkgelegenheid, en het verwezenlijken van een evenwichtige en duurzame ontwikkeling”. Het Eurosysteem draagt bij aan verwezenlijking van deze doelstellingen door bij zijn handhaving van prijsstabiliteit rekening te houden met deze doelstellingen. Indien deze doelstellingen elkaar zouden doorkruisen, dient de ECB het handhaven van prijsstabiliteit te allen tijde voorrang te geven.

Het Eurosysteem handelt in overeenstemming met het beginsel van een open markteconomie met vrije mededinging, waarbij een doelmatige allocatie van middelen wordt bevorderd.

3.2 DE MONETAIRE-BELEIDSSTRATEGIE VAN DE ECB

Teneinde prijsstabiliteit te bereiken, dient de ECB de liquiditeitsverhoudingen op de geldmarkt te beïnvloeden, en daarmee het niveau van de korte rente.

De ECB heeft gekozen voor een strategie die voor een consistente en systematische aanpak van monetaire-beleidsbeslissingen zorgt. Consistentie draagt bij aan het stabiliseren van de verwachtingen ten aanzien van de **inflatie** en aan het versterken van de geloofwaardigheid van de ECB.

Een hoofdelement van de monetaire-beleidsstrategie van de **Raad van Bestuur** van de ECB is de kwantitatieve definitie van het begrip **prijsstabiliteit**: “een jaarlijkse stijging van de **Geharmoniseerde Consumentenprijsindex (HICP)** voor het eurogebied van minder dan 2%”. Prijsstabiliteit dient op de middellange termijn te worden gehandhaafd, als gevolg waarvan het monetair beleid noodzakelijkerwijs toekomstgericht dient te zijn.

▣ zie Lijst van termen

De weg naar de Economische en Monetaire Unie

De structuur en taken

Het monetair beleid

3.1 Prijsstabiliteit	3.4 Communicatie
3.2 De monetaire-beleidsstrategie van de ECB	3.5 Monetaire en financiële statistieken
3.3 De monetaire-beleidsinstrumenten	

Het TARGET2-systeem

De eurobankbiljetten en de euromunten

Banktoezicht

Bij haar streven naar prijsstabiliteit, stelt de ECB zich tot doel het inflatiecijfer onder maar dicht bij 2% te houden op de middellange termijn. Dit onderstreept het belang dat zij hecht aan het verschaffen van een toereikende veiligheidsmarge ter bescherming tegen de risico's van **deflatie** .

Monetair beleid dient toekomstgericht te zijn aangezien er sprake is van aanzienlijke vertragingen in het **transmissiemechanisme** (zie volgende paragraaf). Daarnaast dient monetair beleid de inflatieverwachtingen te verankeren en bij te dragen aan het verminderen van de volatiliteit in de economische ontwikkelingen.

Toekomstgericht monetair beleid

Naast de definitie van prijsstabiliteit omvat de monetaire-beleidsstrategie een veelomvattende beoordeling van de risico's voor prijsstabiliteit, bestaande uit een economische analyse en een monetaire analyse. Elke monetaire-beleidsbeslissing wordt voorafgegaan door een grondige onderlinge toetsing van de gegevens die uit de twee analyses naar voren komen.

3.3 MONETAIRE-BELEIDSINSTRUMENTEN

Het transmissiemechanisme van monetair beleid begint bij het liquiditeitsbeheer en het korte-rentebeleid van de centrale bank.

Als onderdeel van de financiële markt, speelt de geldmarkt een cruciale rol in de transmissie van monetaire-beleidsbeslissingen, aangezien het de markt is die als eerste wordt beïnvloed door een monetaire-beleidswijziging. Voor een efficiënt monetair beleid is een diepe en geïntegreerde geldmarkt essentieel, omdat deze garant staat voor een evenwichtige verdeling van centrale-bankliquiditeiten en een homogeen korterente-niveau in de hele muntunie. Vrijwel vanaf de start van de derde fase van de EMU, toen de nationale geldmarkten met succes geïntegreerd werden tot één enkele efficiënte geldmarkt voor het gehele eurogebied, is aan deze voorwaarde voldaan.

Geldmarkt de eerste markt die wordt beïnvloed

Ter sturing van de korte rente staat aan het Eurosysteem een samenstel van monetaire-beleidsinstrumenten ter beschikking, te weten open-markttransacties, permanente faciliteiten en reserveverplichtingen.

HET MONETAIR BELEID

De open-markttransacties kunnen worden verdeeld in:

- **basisherfinancieringstransacties** ; dit zijn reguliere liquiditeitsverschaffende transacties die wekelijks worden uitgevoerd en een looptijd hebben van een week;
- de langerlopende herfinancieringstransacties; dit zijn liquiditeitsverschaffende transacties, met een maandelijkse frequentie en een looptijd van drie maanden;
- “fine-tuning”-transacties; deze worden uitgevoerd op ad hoc basis en hebben tot doel de liquiditeitsverhoudingen in de markt te beheersen en de rente te sturen, met name om de rente-effecten van onverwachte fluctuaties in liquiditeitsverhoudingen op de markt te egaliseren; en
- structurele transacties; deze kan het Eurosysteem uitvoeren door middel van transacties met wederinkoop, rechtstreekse aan- of verkopen van waardepapieren en de uitgifte van schuldbewijzen.

Permanente faciliteiten

Het Eurosysteem biedt tevens twee permanente faciliteiten, die een boven- en ondergrens aangeven voor de zeer korte marktrente door liquiditeiten te verschaffen en te onttrekken:

- de marginale beleningsfaciliteit, die het **kredietinstellingen** mogelijk maakt daggeld te verkrijgen van de nationale centrale banken tegen onderpand van beleenbare activa; en
- de **depositofaciliteit** , die door kredietinstellingen kan worden gebruikt om bij de nationale centrale banken in het Eurosysteem zeer kortlopende deposito's aan te houden.

Reserveverplichtingen

Ten slotte verplicht het Eurosysteem **kredietinstellingen** minimumreserves aan te houden op rekeningen bij de nationale centrale banken. Elke **kredietinstelling** dient gemiddeld gedurende een reserve-aanhoudingsperiode van ongeveer één maand een bepaald percentage van haar eigen klantendeposito's (evenals van enkele andere bancaire passiva) aan te houden op een depositorekening bij de betreffende nationale centrale bank. Het Eurosysteem vergoedt op deze rekeningen een korte-rentetarief. Het doel van het stelsel van reserveverplichtingen is het stabiliseren van de geldmarktrente en het tot stand brengen (of vergroten) van een structureel liquiditeitstekort in het bancaire stelsel.

 zie Lijst van termen

3.4 COMMUNICATIE

Efficiënte externe communicatie is een essentieel onderdeel van de activiteiten van een centrale bank. Communicatie draagt bij aan de effectiviteit en geloofwaardigheid van monetair beleid. Teneinde het monetaire beleid en overige centrale-bankactiviteiten inzichtelijker te maken voor het publiek, dient de ECB open en transparant te zijn. Dit is de belangrijkste leidraad voor de externe communicatie van het Eurosysteem, waarbij sprake is van nauwe communicatie tussen de ECB en de nationale centrale banken.

Om effectief te kunnen communiceren, maken de ECB en de nationale centrale banken gebruik van verschillende instrumenten. De belangrijkste hiervan zijn:

- een reguliere persconferentie na de eerste vergadering van de maand van de Raad van Bestuur;
- publicatie van een Maandbericht, dat een gedetailleerde beschrijving bevat van de economische ontwikkelingen in het eurogebied evenals artikelen over onderwerpen die relevant zijn voor de werkzaamheden van de ECB;
- hoorzittingen met de President en andere leden van de **Directie** van de ECB in het **Europees Parlement**;
- toespraken en interviews gehouden door de leden van de besluitvormende organen van de ECB;
- persberichten die de beslissingen en opvattingen van de Raad van Bestuur toelichten;
- de websites van de ECB en de nationale centrale banken, die toegang geven tot al het gepubliceerde materiaal, waaronder een zeer grote verzameling statistische gegevens;
- Working Papers;
- Occasional Papers.

HET MONETAIR BELEID

3.5 MONETAIRE EN FINANCIËLE STATISTIEKEN

De ECB verzamelt en publiceert financiële en monetaire statistieken in nauwe samenwerking met de nationale centrale banken. Deze statistische informatie ondersteunt het monetaire beleid van het eurogebied en de besluitvorming van de ECB.

ECB stelt aggregaten samen voor het eurogebied

De nationale centrale banken (en, in sommige gevallen, andere nationale autoriteiten) verzamelen gegevens van financiële instellingen en andere bronnen in hun land en berekenen de totalen op nationaal niveau, die zij naar de ECB sturen. De ECB stelt vervolgens de aggregaten samen voor het eurogebied.

De wettelijke grondslag voor het ontwikkelen, verzamelen, samenstellen en verspreiden van statistieken door de ECB is vastgelegd in de aan het Verdrag gehechte Statuten van het Europees Stelsel van Centrale Bank en van de **Europese Centrale Bank** ^[1]. Hoewel de ECB ervoor zorgdraagt dat aan haar statistische vereisten wordt voldaan, streeft zij ernaar om de belasting die statistische rapportage voor financiële instellingen en andere rapporteurs met zich meebrengt zo beperkt mogelijk te houden.

^[1] zie Lijst van termen

De verantwoordelijkheid voor statistieken op Europees niveau wordt gedeeld door de ECB en de **Europese Commissie** (door middel van Eurostat, het Bureau voor de statistiek van de Europese Gemeenschappen). De ECB is primair of gedeeld verantwoordelijk voor de monetaire statistieken van het eurogebied alsmede de statistieken betreffende financiële instellingen en financiële markten, externe statistieken (waaronder de betalingsbalansstatistieken), financiële rekeningen en de ontwikkeling van niet-financiële kwartaalrekeningen naar institutionele sector (huishoudens, ondernemingen en overheid). De verantwoordelijkheid voor de statistische infrastructuur (waaronder seizoencorrectie, het ontwikkelen van een kwaliteitskader en standaarden voor datatransmissie) op Europees niveau ligt eveneens bij beide instellingen. Waar mogelijk voldoen de ESCB-statistieken aan internationale normen.

HET TARGET2-SYSTEEM

“Real-time” bruto verrekening
in euro

4. HET TARGET2-SYSTEEM

TARGET2 (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer) ¹ heeft inmiddels het eerste TARGET-systeem vervangen, dat in gebruik is geweest vanaf januari 1999, toen de euro van start ging.

Net als zijn voorganger wordt TARGET2 gebruikt voor de verrekening van centrale-banktransacties, grote interbancaire overschrijvingen in euro en andere betalingen in euro. Het systeem zorgt voor “real-time” verwerking, verrekening in centrale-bankgeld en onmiddellijke onherroepelijkheid van de afwikkeling (“finaliteit”). In tegenstelling tot zijn voorganger, waar alle betalingen gedecentraliseerd werden verwerkt door de nationale centrale banken, maakt het nieuwe systeem echter gebruik van één enkel gemeenschappelijk platform zonder enige tussenkomst van de centrale banken. Dit platform maakt een verbeterde en geharmoniseerde dienstverlening mogelijk en leidt dankzij schaalvoordelen tot lagere tarieven en grotere kostenefficiëntie. Er bestaat geen boven- of ondergrens voor de omvang van betalingen via TARGET2.

¹ zie Lijst van termen

- 1 De weg naar de Economische en Monetaire Unie
- 2 De structuur en taken
- 3 Het monetair beleid
- 4 Het TARGET2-systeem
- 5 De eurobankbiljetten en de euromunten
- 6 Banktoezicht

Door gebruik te maken van TARGET2 voor alle grote betalingen, met name die in verband met interbancaire transacties, krijgen marktdeelnemers een uitstekende dienstverlening aangeboden en kunnen zij een aanzienlijke bijdrage leveren aan het terugdringen, in de gehele EU, van systeemrisico, d.w.z. het gevaar van “besmetting” van andere regio’s ten gevolge van het grote aantal en de hoge waarde van de transacties tussen banken.

Een andere ontwikkeling in dit kader is de lancering in 2008 van het Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied (“Single Euro Payments Area” ofwel SEPA), waarin alle girale betalingen in euro worden verwerkt als binnenlandse betalingen: er bestaat geen verschil meer tussen nationale en grensoverschrijdende betalingen. Samen met SEPA zal TARGET2 de markt voor betalingen in het eurogebied ingrijpend veranderen en deze dynamischer en kostenefficiënter maken.

DE EUROBANKBIJETTEN EN EUROMUNTEN

5.1 DE BANKBIJETTEN

De eurobankbiljetten zijn op 1 januari 2002 in omloop gebracht. Er zijn zeven coupures, elk met verschillende afmetingen: €5, €10, €20, €50, €100, €200 en €500. Hoe hoger de coupure, hoe groter het biljet.

De bankbiljetten verbeelden de architectonische stijlen van zeven perioden uit de Europese cultuurgeschiedenis – klassiek, romaans, gotisch, renaissance, barok-rococo, de ijzer-en-glasarchitectuur en de moderne twintigste-eeuwse architectuur – en tonen drie bouwkundige elementen: ramen, poorten en bruggen. In geen van de ontwerpen worden bestaande gebouwen of monumenten afgebeeld.

De ramen en poorten aan de voorzijde van elk bankbiljet symboliseren de geest van openheid en samenwerking in Europa. Op de achterzijde van de bankbiljetten staan bruggen afgebeeld. Deze symboliseren de communicatie tussen de landen van Europa onderling en tussen Europa en de rest van de wereld.

In de bankbiljetontwerpen zijn een aantal echtheidskenmerken opgenomen (zoals een watermerk, een hologram, een veiligheidsdraad en van kleur veranderende inkt) om de bankbiljetten tegen vervalsing te beschermen en mensen in staat te stellen echte bankbiljetten te herkennen. Ook zijn speciale kenmerken verwerkt (bijvoorbeeld verhoogde inkt en grote waardcijfers) om herkenning door blinden en slechtzienden gemakkelijker te maken.

Door strenge kwaliteitscontroles wordt gewaarborgd dat alle gedrukte bankbiljetten dezelfde kwaliteit hebben en er identiek uitzien. De bankbiljetten hebben geen individuele nationale ontwerpen.

De planning voor een nieuwe serie bankbiljetten is reeds begonnen. Al zal zij nieuwe echtheidskenmerken bevatten, deze nieuwe serie zal toch ook in menig opzicht een voortzetting zijn van de huidige serie: de bankbiljetten zullen dezelfde coupures hebben (van €5 tot €500) en zij zullen op de huidige ontwerpen gebaseerd zijn, waardoor ze onmiddellijk herkenbaar zullen blijven als eurobankbiljetten.

De weg naar de Economische en Monetaire Unie

De structuur en taken

Het monetair beleid

Het TARGET2-systeem

De eurobankbiljetten en de euromunten

5.1 De bankbiljetten
5.2 De munten

Banktoezicht

5.2 DE MUNTEN

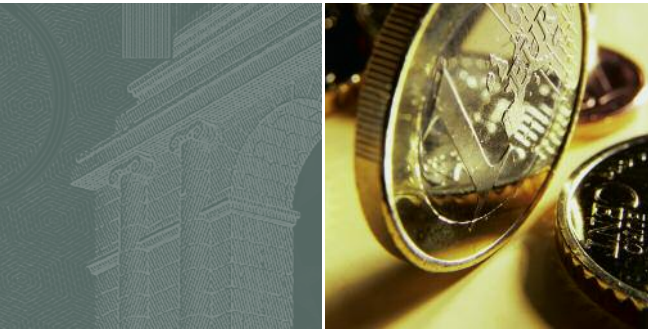
Eén euro is 100 eurocenten. De euromunten zijn er in acht verschillende waarden: 1, 2, 5, 10, 20 en 50 cent, en €1 en €2. Elke munt heeft een "Europese" zijde en een nationale zijde. Vanzelfsprekend kunnen alle euromunten worden gebruikt in alle landen van het eurogebied, ongeacht hun nationale zijde.

De acht euromunten zijn verschillend van grootte, gewicht, materiaal, kleur en dikte. Ook zijn enkele aanvullende innovatieve kenmerken verwerkt om het gebruikers, in het bijzonder blinden en slechtzienden, gemakkelijker te maken de verschillende denominaties te herkennen. Zo heeft elke munt in de serie een ander soort rand. Een fijnmazig kwaliteitscontrolesysteem zorgt ervoor dat de munten onderling uitwisselbaar zijn in het hele eurogebied en voldoen aan de normen die gelden voor gebruik in automaten.

Bij de productie van de hogere euromunten (€1 en €2) is bijzondere zorg besteed aan de bescherming tegen vervalsing. Het geavanceerde tweekleurige ontwerp maakt het heel moeilijk ze te vervalsen, en zo ook de enigszins verdiept liggende tekens op de rand van de €2-munt.

BANKENTOEZICHT

6. BANKENTOEZICHT

De directe verantwoordelijkheid voor het banktoezicht en financiële stabiliteit blijft berusten bij de bevoegde autoriteiten, maar het **Verdrag** ^[1] heeft het ESCB tot taak gegeven bij te dragen tot “een goede beleidsvoering van de bevoegde autoriteiten ten aanzien van het bedrijfseconomische toezicht op **kredietinstellingen** ^[2] en de stabiliteit van het financiële stelsel”.

Deze taak wordt in grote lijnen op de volgende drie manieren uitgevoerd.

Beoordeling van financiële stabiliteit

Ten eerste volgt en beoordeelt het ESCB de financiële stabiliteit op eurogebied-/EU-niveau. Deze activiteit complementeert en ondersteunt de daarmee corresponderende activiteit op nationaal niveau, die wordt uitgevoerd door de nationale centrale banken en toezichthoudende autoriteiten teneinde de financiële stabiliteit in de betreffende landen te handhaven.

^[1] zie Lijst van termen

- 1 De weg naar de Economische en Monetaire Unie
- 2 De structuur en taken
- 3 Het monetair beleid
- 4 Het TARGET2-systeem
- 5 De eurobankbiljetten en de euromunten
- 6 Banktoezicht

Ten tweede geeft het ESCB advies over het ontwerpen en herzien van de vereisten betreffende regelgeving en toezicht voor financiële instellingen. Een groot deel van deze adviserende rol wordt vervuld door de deelname van de ECB aan de relevante internationale en Europese regelgevende en toezichthoudende organen, zoals het Bazels Comité voor Banktoezicht, het European Banking Committee en het Committee of European Banking Supervisors.

Ten derde bevordert de ECB de samenwerking tussen centrale banken en toezichthoudende autoriteiten betreffende onderwerpen die van gemeenschappelijk belang zijn (bijv. toezicht op betalingssystemen, financiële-crisisbeheersing).

Deze activiteiten worden verricht met de ondersteuning van het Comité voor Banktoezicht (één van de in paragraaf 2.7 vermelde ESCB-Comités), waarin zowel deskundigen van de centrale banken van de EU als van de toezichthoudende autoriteiten zitting hebben.

LIJST VAN TERMEN

Aandelenmarkt: de markt voor aandelen in ondernemingen die een beursnotering hebben. Aandelen worden doorgaans als een risicovoller beleggingsinstrument gezien dan obligaties, aangezien aandeelhouders een dividend kunnen krijgen uitgekeerd door de emitterende onderneming, terwijl obligatiehouders altijd recht hebben op een rentebetaling onafhankelijk van de bedrijfswinst.

Algemene Raad: een van de besluitvormende organen van de ECB. De Algemene Raad bestaat uit de President en de Vice-President van de ECB en de presidenten van de nationale centrale banken van alle EU-lidstaten.

Basisgeld: ook wel "high-powered money" of de "monetaire basis" genoemd. Het omvat de bankbiljetten en munten die zich buiten de kluisen van de centrale banken bevinden, plus de deposito's van kredietinstellingen bij het centrale-banksysteem.

Basisherfinancieringstransacties: op regelmatige basis door het Eurosysteem uitgevoerde openmarkttransacties om het bancaire stelsel te voorzien van de passende hoeveelheid liquiditeit. Deze transacties worden uitgevoerd via wekelijkse biedingen waarbij banken op liquiditeit kunnen inschrijven.

Bruto Binnenlands Product (bbp): een maatstaf voor economische bedrijvigheid. Het bbp is gelijk aan de waarde van alle door een economie gedurende een specifieke periode geproduceerde goederen en diensten.

Centrale bank: een instelling die op grond van een wettelijk besluit verantwoordelijk is voor de uitvoering van het monetaire beleid voor een specifiek gebied.

Comité Delors: in juni 1998 gaf de Europese Raad een door Jacques Delors, de toenmalige voorzitter van de Europese Commissie, voorgezeten Comité de opdracht onderzoek te doen naar en concrete voorstellen te formuleren betreffende de fases die zouden moeten leiden naar een economische en monetaire unie. Het Comité bestond uit de toenmalige presidenten van de nationale centrale banken van de Europese Gemeenschap (EG), Alexandre Lamfalussy, de toenmalige Algemeen Directeur van de Bank voor Internationale Betalingen (BIB), Niels Thygesen, Economie-Professor uit Denemarken, en Miguel Boyer, de toenmalige President van de Banco Exterior de España. In het resulterende Delors Rapport werd geadviseerd de economische en monetaire unie in drie fases te realiseren.

Convergentiecriteria: iedere EU-lidstaat dient om de euro te kunnen invoeren aan vier criteria te voldoen: een stabiel prijsniveau, gezonde overheidsfinanciën (een beperkt begrotingstekort in verhouding tot het bbp en een beperkte overheidsschuldquote), een stabiele wisselkoers, en een lage en stabiele lange rente.

Deflatie: een proces waarbij het algemene prijsniveau over een langere periode van tijd aanhoudend daalt.

Depositofaciliteit: een permanente faciliteit van het Eurosysteem die tegenpartijen kunnen gebruiken om bij een nationale centrale bank deposito's tot de volgende dag aan te houden, waarover een van te voren vastgestelde rente wordt vergoed.

Derogatie: krachtens artikel 122 van het EG-Verdrag zijn lidstaten met een derogatie landen die zich voorbereiden op invoering van de euro, maar daar nog niet toe zijn overgegaan. Deze status heeft betrekking op acht lidstaten (Zweden en zeven van de nieuwe lidstaten): de rechten en verplichtingen die betrekking hebben op de invoering van de euro als gemeenschappelijke munt zijn op deze landen niet van toepassing. In het geval van Denemarken en het Verenigd Koninkrijk ligt dit anders: zij zijn vrijgesteld van deelname aan de derde fase van de Economische en Monetaire Unie.

Directie: een van de besluitvormende organen van de ECB. De Directie bestaat uit de President en de Vice-President van de ECB en vier overige leden, benoemd in onderlinge overeenstemming door de staatshoofden en regeringsleiders van de landen die op de euro zijn overgegaan.

ECOFIN: zie EU-Raad

Economische en Monetaire Unie (EMU): het proces dat er toe moet leiden dat de EU-lidstaten hun economisch en monetair beleid harmoniseren en dat een gemeenschappelijke munt wordt ingevoerd. Het Verdrag van Maastricht bepaalde dat de EMU in drie fases zou worden verwezenlijkt: in de eerste fase (1 juli 1990 tot 31 december 1993), regelden de lidstaten het vrije verkeer van kapitaal tussen de betreffende landen, alsmede intensiever coördinatie van economisch beleid en nauwere samenwerking tussen centrale banken; de tweede fase (1 januari 1994 tot 31 december 1998) begon met de oprichting van het Europees Monetair Instituut en stond in het teken van de technische voorbereidingen voor de invoering van een gemeenschappelijke munt, het voorkomen van buitensporige tekorten, en verdere convergentie van het economisch en monetair beleid van de lidstaten (teneinde stabiele prijzen en gezonde overheidsfinanciën te waarborgen); en de derde fase (vanaf 1 januari 1999) begon met het onherroepelijk vastleggen van de wisselkoersen, het overdragen van de

monetaire-beleidsbevoegdheid aan de ECB en de invoering van de euro als de gemeenschappelijke munt.

ERM-II: zie Wisselkoersstelsel II

EU-Raad (Raad van Ministers): een orgaan van de Europese Gemeenschap dat bestaat uit vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, normaliter de ministers die bevoegd zijn voor de behandelde onderwerpen (derhalve wordt de Raad vaak als de Raad van Ministers aangeduid). Wanneer de EU-Raad bijeenkomt in de samenstelling van de Ministers van Economische Zaken en Financiën, wordt hij gewoonlijk Ecofin-Raad genoemd. Verder kan de EU-Raad, wanneer het bijzonder belangrijke besluiten betreft, bijeenkomen in de samenstelling van staatshoofden en regeringsleiders. De Raad dient niet te worden verward met de Europese Raad, die eveneens bijeenkomt in de samenstelling van staatshoofden en regeringsleiders, maar die de Unie voorziet van de nodige stimulansen voor haar ontwikkeling en algemene politieke richtsnoeren vaststelt.

Eurogroep: een informele bijeenkomst van de Ministers van Economische Zaken en Financiën van de landen van het eurogebied. De ministers bespreken onderwerpen die te maken hebben met hun gemeenschappelijke verantwoordelijkheden ten aanzien van de eenheidsmunt. De Europese Commissie en de ECB worden uitgenodigd aan de vergaderingen deel te nemen. De Eurogroep komt doorgaans onmiddellijk voorafgaand aan een Ecofin-vergadering bijeen.

Europees Monetair Instituut (EMI): een Europees orgaan verantwoordelijk voor de voorbereiding van de eindfase van de Economische en Monetaire Unie. Het EMI werd op 1 januari 1994 opgericht en op 1 juni 1998 vervangen door de ECB.

Europees Monetair Stelsel (EMS): voordat de euro werd ingevoerd, was een aantal valuta's van EU-lidstaten aan elkaar gekoppeld in het EMS, dat vanaf 1979 tot 1999 heeft bestaan. Het bestond uit drie hoofdcomponenten: de Ecu (een mandje met de valuta's van de lidstaten), het wisselkoers- en interventiemechanisme, dat elke valuta een spilkoers gaf die gekoppeld was aan de Ecu (bilaterale wisselkoers); en de kredietmechanismen, die centrale banken in staat stelden te interveniëren wanneer een bilaterale wisselkoers de drempel overschreed. Op 1 januari 1999 werd het EMS vervangen door het Wisselkoersstelsel II (ERM II).

Europees Parlement: deze Europese instelling bestaat uit 736 direct gekozen vertegenwoordigers van de burgers van de EU-lidstaten. Het Parlement deelt wetgevingsbevoegdheden met de Raad van de Europese Unie, hetgeen betekent dat het de bevoegdheid heeft Europese

wetten (richtlijnen, verordeningen etc.) aan te nemen. Het kan tevens de inhoud van Europese wetgeving goedkeuren, wijzigen of afkeuren.

Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB): bestaat uit de Europese Centrale Bank en de nationale centrale banken van alle EU-lidstaten.

Europese Centrale Bank (ECB): op 1 juni 1998 opgericht en gevestigd in Frankfurt am Main. De ECB en de nationale centrale banken van het eurogebied zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het vaststellen en uitvoeren van het monetaire beleid van de landen die deel uitmaken van het eurogebied.

Europese Commissie: een van de vijf Europese instellingen. De Europese Commissie werd in 1967 opgericht voor de drie Europese Gemeenschappen. De Commissie doet voorstellen voor nieuwe Gemeenschaps-wetgeving, die zij voorlegt aan het Europees Parlement en de Raad. De Commissie ziet er op toe dat EU-besluiten op de juiste wijze worden geïmplementeerd en houdt toezicht op hoe de EU-gelden worden besteed. Tevens houdt zij toezicht op de naleving van de Europese verdragen en de Gemeenschapswetgeving. Als hoedster van de Verdragen waarborgt zij, tezamen met het Europese Hof van Justitie, dat de wetgeving die van toepassing is op alle lidstaten, op de juiste wijze wordt geïmplementeerd. Thans bestaat de Commissie uit een president en 26 commissarissen. De Departementen van de Commissie, die Directoraten-Generaal worden genoemd, zijn verantwoordelijk voor de implementatie van gemeenschappelijk beleid en algemeen bestuur op een bepaald gebied. Zij vertegenwoordigt het algemeen belang van de EU en is onafhankelijk van de lidstaten. De Commissie wordt benoemd voor een periode van vijf jaar, maar kan worden weggestuurd door het Parlement.

Europese Economische Gemeenschap (EEG): opgericht in 1957 middels het Verdrag van Rome. De EEG vormde een stap richting economische integratie, d.w.z. het vrije verkeer van personen, goederen, kapitaal en diensten tussen de EU-lidstaten.

Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS): een van de Europese Gemeenschappen. De EGKS werd in 1951 in Parijs opgericht en bewerkstelligde een gemeenschappelijke markt voor kolen en staal tussen de zes medeoprichters (België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Luxemburg en Nederland).

Europese Hof van Justitie: deze instelling waarborgt dat bij de interpretatie en toepassing van de Verdragen en van door de Europese instellingen aangenomen rechtsinstrumenten, de wet wordt nageleefd.

Europese Raad: voorziet de Europese Unie van de nodige stimulansen voor haar ontwikkeling en bepaalt daarvoor de algemene politieke richtsnoeren. De Raad is samengesteld uit de staatshoofden en regeringsleiders van de lidstaten en de Voorzitter van de Europese Commissie (zie tevens EU-Raad).

Eurosysteem: omvat de Europese Centrale Bank en de nationale centrale banken van de landen van het eurogebied, en heeft tot taak het monetaire beleid van het eurogebied vast te stellen en ten uitvoer te leggen.

Geharmoniseerde Consumptieprijsindex (HICP): de door de Raad van Bestuur gebruikte prijsmaatstaf ter beoordeling van de prijsstabiliteit in het eurogebied. De HICP wordt berekend en gepubliceerd door Eurostat, het Bureau voor de statistiek van de Europese Gemeenschappen.

Inflatie: een aanhoudende stijging van het algemene prijsniveau, resulterend in een aanhoudende daling van de koopkracht van geld. De inflatie wordt gewoonlijk weergegeven als een procentuele verandering op jaarbasis van een consumptieprijsindex zoals de HICP.

Interbancaire geldmarkt: de markt voor kortlopende leningen tussen banken. De term beschrijft gewoonlijk het verhandelen van gelden met een looptijd variërend van één dag (tot de volgende werkdag of zelfs minder dan een dag) tot één jaar.

Koopkrachtpariteiten (purchasing power parities, PPP's): koopkrachtpariteiten (PPP's) zijn de valutaomrekeningskoersen die de koopkracht van verschillende valuta's gelijk maken door de verschillen in prijsniveaus tussen landen te elimineren. In hun eenvoudigste vorm laten PPP's zien wat de prijsverhoudingen in nationale valuta's zijn voor dezelfde goederen of diensten in verschillende landen.

Kopenhagen-criteria (toetredingscriteria): landen die tot de EU willen toetreden, dienen aan verschillende criteria te voldoen: politieke criteria (stabiele instellingen die democratie, de rechtsorde, mensenrechten en respect voor minderheden waarborgen), economische criteria (een functionerende markteconomie), en invoering van het acquis communautaire (het geheel van EU-wetgeving). De criteria werden in juni 1993 vastgesteld door de Europese Raad van Kopenhagen, en in december 1995 door de Europese Raad van Madrid bekrachtigd.

Kredietinstelling: banken en spaarbanken zijn de meest voorkomende typen kredietinstellingen. Krachtens Richtlijn 2000/12/EG is een kredietinstelling (i) een onderneming waarvan de werkzaamheden bestaan uit het van het publiek in ontvangst nemen van deposito's of van andere terugbetaalbare gelden en het verlenen van kredieten voor eigen rekening, of (ii) een

onderneming, of enige andere rechtspersoon niet begrepen onder (i) die betaalmiddelen in de vorm van elektronisch geld uitgeeft. "Elektronisch geld" is gedefinieerd als een monetaire waarde vertegenwoordigd door een vordering op de uitgevende instelling, welke: (a) is opgeslagen op een elektronische drager; (b) is uitgegeven in ruil voor ontvangen geld dat ten minste dezelfde waarde vertegenwoordigt als de uitgegeven monetaire waarde; en (c) als betaalmiddel wordt aanvaard door andere ondernemingen dan de uitgever.

Marginale beleningsfaciliteit: een permanente faciliteit van het Eurosysteem die tegenpartijen kunnen gebruiken om van een nationale centrale bank tegen beleenbare activa krediet tot de volgende werkdag te verkrijgen, tegen een vooraf vastgesteld rentetarief.

Minimale inschrijvingsrente: de minimale inschrijvingsrente voor de basisherfinancierings-transacties. Deze wordt vastgesteld door de Raad van Bestuur, gewoonlijk tijdens zijn eerste vergadering van de maand.

Minimumreserveverplichting: de aan kredietinstellingen opgelegde verplichting een deposito aan te houden bij de centrale bank. De minimumreserveverplichting voor een individuele instelling wordt berekend als percentage van de door de (niet-bancaire) cliënten van deze instelling aangehouden deposito's.

Obligatiemarkt: bedrijven en overheden geven obligaties uit om kapitaal aan te trekken voor hun investeringen. Obligaties zijn rentegevende effecten met ofwel een vaste rente ofwel een variabele rente en met een looptijd van ten minste één jaar (vanaf het moment van uitgifte). Vastrentende obligaties vormen het leeuwendeel van de obligatiemarkt.

Permanente faciliteit: een door de centrale bank geboden faciliteit waarvan kredietinstellingen op eigen initiatief gebruik kunnen maken. Het Eurosysteem stelt twee permanente faciliteiten ter beschikking, namelijk de marginale beleningsfaciliteit en de depositofaciliteit.

Prijsstabiliteit: het hoofddoel van het Eurosysteem. De Raad van Bestuur heeft prijsstabiliteit gedefinieerd als een jaarlijkse stijging van de consumptieprijs (gemeten op basis van de HICP) voor het eurogebied van minder dan 2%. Bij het streven naar prijsstabiliteit stelt de Raad van Bestuur zich tot doel de inflatie op de middellange termijn onder maar dicht bij 2% te houden.

Raad van Bestuur: het hoogste besluitvormende orgaan van de ECB. De Raad van Bestuur bestaat uit alle leden van de Directie van de ECB en de presidenten van de nationale centrale banken van de EU-lidstaten die de euro hebben ingevoerd.

LIJST VAN TERMEN

Rentedragende vordering: een financieel activum dat de eigenaar ervan recht geeft tot het ontvangen van rentebetalingen door de schuldenaar die het activum heeft uitgegeven.

SEPA: het "Single Euro Payments Area" ("Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied") ofwel SEPA is een gebied binnen Europa waarin particulieren, bedrijven en andere organisaties girale betalingen in euro kunnen verzenden en ontvangen, zowel binnenlands als grensoverschrijdend, met dezelfde basisvoorwaarden, -rechten en -verplichtingen, ongeacht waar zij zich bevinden. SEPA werkt als een enkele binnenlandse markt voor betalingen en stelt cliënten in staat net zo gemakkelijk en goedkoop als in hun woonplaats betalingen te verrichten. Het SEPA-initiatief wordt beheerd door de Europese Betalingsraad, die in 2002 is opgericht en voor betalingen het besluitvormende en coördinerende orgaan is van het Europese bankwezen.

TARGET2-systeem: het Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer-systeem voor de euro, dat wordt gebruikt voor de verrekening van centrale-banktransacties, grote interbancaire overschrijvingen in euro en andere betalingen in euro. TARGET2 biedt verrekening in centrale-bankgeld en onmiddellijke onherroepelijkheid van de transacties ("finaliteit"). TARGET2 is beschikbaar voor alle transacties in euro tussen en binnen de landen van het eurogebied en enkele andere EU-landen. TARGET2 heeft inmiddels het eerste TARGET-systeem vervangen, dat in gebruik is geweest vanaf januari 1999, toen de euro van start ging.

Transmissiemechanisme: het proces waarbij renteveranderingen via verschillende kanalen het gedrag van economische partijen, de economische bedrijvigheid en uiteindelijk het algemene prijsniveau beïnvloeden.

Valutamarktoperaties: het aankopen of verkopen van vreemde valuta's. In de context van het Eurosysteem betekent dit het aankopen of verkopen van andere valuta's tegen euro.

Verdrag: verwijst naar het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap. Het oorspronkelijke Verdrag werd op 25 maart 1957 in Rome ondertekend en trad op 1 januari 1958 in werking. Dit Verdrag, dat ook wel het "Verdrag van Rome" wordt genoemd, voorzorg in de oprichting van de Europese Economische Gemeenschap (EEG), nu de Europese Gemeenschap (EG).

Verdrag betreffende de Europese Unie: dit Verdrag, dat ook vaak het "Verdrag van Maastricht" wordt genoemd, is op 7 februari 1992 ondertekend en trad in werking op 1 november 1993. Het Verdrag betreffende de Europese Unie wijzigde het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en voorzorg in de oprichting van de Europese Unie.

Verdrag van Amsterdam: dit Verdrag, dat werd ondertekend in Amsterdam op 2 oktober 1997 en in werking trad op 1 mei 1999, en het Verdrag van Nice, dat werd ondertekend op 26 februari 2001 en op 1 februari 2003 in werking trad, wijzigden zowel het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap als het Verdrag betreffende de Europese Unie.

Verdrag van Lissabon: dit Verdrag werd ondertekend op 13 december 2007 en werd op 1 december 2009 van kracht. Het wijzigt zowel het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap als het Verdrag betreffende de Europese Unie. Het Verdrag van Lissabon vereenvoudigt de structuur van de EU, die thans bestaat uit drie "pijlers": de Gemeenschap, het gemeenschappelijke buitenlandse en veiligheidsbeleid, en justitie en binnenlandse zaken. In het nieuwe Verdrag houden deze pijlers op te bestaan en wordt de Gemeenschap vervangen door de Unie, die rechtspersoonlijkheid verkrijgt. Het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap heeft tevens een nieuwe naam gekregen: het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Wisselkoersstelsel II (ERM II): het stelsel dat het kader vormt voor samenwerking op het gebied van wisselkoersbeleid tussen de landen van het eurogebied en de landen buiten het eurogebied. Het lidmaatschap van het wisselkoersstelsel is vrijwillig. Niettemin wordt van de lidstaten met een derogatie verwacht dat zij meedoen aan het wisselkoersstelsel, waarmee een spilkoers van hun valuta ten opzichte van de euro wordt vastgesteld, alsmede een fluctuatiemarge rond de spilkoers. De standaard fluctuatiemarge bedraagt $\pm 15\%$. In het geval van landen met een zeer hoge graad van convergentie met het eurogebied, kan op verzoek van de betreffende EU-lidstaat buiten het eurogebied een kleinere fluctuatiemarge worden overeengekomen.

© Europese Centrale Bank, 2011

ADRES
Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main, Duitsland

POSTADRES
Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main, Duitsland

TELEFOON
+ 49 69 1344 0

WEBSITE
<http://www.ecb.europa.eu>

FAX
+ 49 69 1344 6000

CONCEPT EN ONTWERP
Konzept Verlagsgesellschaft, Frankfurt am Main, Duitsland

FOTO'S
Claudio Hils
Martin Joppen
Martin Starl
Marcus Thelen
Andreas Varnhorn
Walter Vorjohann
Europese Gemeenschap

DRUKWERK
Imprimerie Centrale s.a., Luxemburg

ISBN 978-92-899-0797-2 (druk)
ISBN 978-92-899-0770-5 (online)

NL

ISBN 978-928990797-2

9 789289 907972